

Wincenty Myszor

Europa : Pierwotne chrześcijaństwo : idee i życie społeczne chrześcijan II i III wieku

Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 35/2, 465

2002

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Mamy do czynienia dopiero z pierwszym wydaniem. Dlatego należy spodziewać się, że kolejne będą stopniowo uzupełniane o wspomniane indeksy. Można też rozważyć wprowadzenie na marginesach – oczywiście tam, gdzie to jest możliwe – numeracji odpowiednich paragrafów przyjętych w wersjach łacińskiej i angielskiej. Umożliwiłoby to korzystanie z opracowania polskiego razem z *Analysis Philologica Novi Testamenti Graeci* tego samego autora oraz z przyjętym powszechnie systemem cytowania Zerwicka za pomocą paragrafów, a nie stron. Na pewno potrzebna jest informacja czy opracowanie polskie opiera się na wersji angielskiej, która jest tłumaczeniem czwartego wydania łacińskiego z 1960 r. (jak to jest podane w bibliografii), czy też jej podstawą jest ostatnie wydanie oryginału łacińskiego (jak sugeruje to przedmowa i jak należałoby tego oczekiwać w przypadku współczesnego opracowania). Ponadto bezwzględnie konieczne jest usunięcie drobnych, ale zbyt licznych błędów i przeoczeń w tekstach greckich. Najczęściej spotykany jest brak akcentów i jota subscriptum. Występują również błędne zamiany między akcentami *gravis* i *acutus*.

Ostatnie uwagi wzmacniają tylko przekonanie, że warto jak najszybciej wejść w posiadanie egzemplarza pierwszego nakładu. Na poprawione wydanie trzeba będzie bowiem trochę poczekać.

Ks. Artur Malina

Śląskie Studia Historyczno-Teologiczne 2002, t. 35, z. 2, s. 460–461

I w o n n a S a l a m o n o w i c z - G ó r s k a, JĘZYK ŁACIŃSKI DLA TEOLOGÓW, Katowice 2001 (Studia i Materiały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego, Nr 2), 207 s. (ISBN 93-7030-227-0).

Chociaż łacina ma za sobą już ponad 2000 lat, nadal jest używana. Wielu jednak nie rozumie sensu nauczania i uczenia się tego języka. Warto uświadomić sobie, że język łaciński nie był wyłącznie językiem Rzymian, ale i całej Europy. Był dla elit kulturalnych i politycznych pierwszego i drugiego tysiąclecia paszportem lingwistycznym, gładem, by móc podróżować po Europie, uchodził za *lingua communis*. Dziś natomiast nie tylko Kościół, lecz podobnie różne instytucje korzystają z mądrości zawartych w tekstach pierwotnie pisanych w języku łacińskim. W wielu kręgach kulturalnych ludzie wychowani w świadomości potrzeby krzewienia humanizmu czynią *lingua latina* bardziej żywą, która pod patyną czasu wciąż zachowuje swój urok i czar, a naukę czyni łatwą, przyjemną i pożyteczną.

Ten, kto wątpi w wartość humanizmu, będzie wątpił i w wartość łaciny. *Lingua latina* klasyczna i chrześcijańska naszego kontynentu jednoczy z sobą osobę Lukrecjusza, Katullusa i Wergiliusza, Cycerona, Horacego i Owidiusza, świętych Hieronima, Augustyna i Tomasza oraz innych wspaniałych twórców słowa pisanego. Ta, która pokonała barbarzyńców i nie jeden raz zdołała wynurzyć się z zapomnienia, odradza się za każdym razem o wiele bardziej wartościowa i pociągająca.